AVP wil onderzoek verkiezingsfraude

Moeizame toelating vijfde MEP-Statenlid

WILLEMSTAD — De Staten hebben gisteren niet in één keer en ook niet unaniem de geloofsbrieven van mevrouw Maybelin Arends-Croes tot nieuw parlementslid goedgekeurd. Er waren twee tegenstemmen en vier onthoudingen. De AVP heeft vergeefs geprobeerd via deze vergadering duidelijkheid te krijgen over de geldigheid van de laatste parlementsverkiezingen op Aruba na geconstateerde gevallen van fraude.

In feite prijkte er maar één punt op de agenda: ingekomen stukken. Een niets vermoedende toeschouwer zou daar niets achter zoeken. In die stukken zaten de geloofsbrieven van de enige nog resterende parlementarier om de Staten op volle sterkte te krijgen, mevrouw Maybeline Arends-Croes van de MEP die terug was van vakantie.

Het was mr Mito Croes van de AVP die de knuppel in het hoenderhok gooide. Hij wilde naar aanleiding van dit punt wel eens meer informatie van de regering horen over de verkiezingsfraude op Aruba. Statenvoorzitter Roy Markes maakte hem duidelijk dat eerst maar eens de geloofsbrieven behandeld moesten worden. Hij stelde een commissie samen bestaande uit Onofre Bikker (DP-voorzitter), Pedro Bislip (MEP) en mevrouw Maria Liberia-Peters (PNP). Naderhand kwam de heer Bikker meedelen dat de geloofsbrieven in orde bevonden waren en stelde voor mevrouw Arends toe te laten als nieuw parlementslid.

SYSTEMATISCH

Toen de voorzitter vroeg hoe de Staten daarover dacht, kreeg mr Croes toch nog gelegenheid om van wal te steken. Hij had gemerkt dat de behandeling van geloofsbrieven verworden was tot een formaliteit. Toch zou daarmee een wapen uit handen van het parlement worden gegeven waar de Staten de aangewezen instantie is om als rechtsprekend college een oordeel te vellen over de geldigheid van de parlementsverkiezingen van 25 juni op Aruba. Hij haalde hiervoor artikel 46 van het Statuut aan, artikel 58 van de Staatsregeling, artikel 126 van het Kiesreglement en artikel 3 en 4 van het Reglement van Orde van de Staten. Hij verklaarde ook dat als de geloofsbrieven zondermeer zouden worden goedgekeurd, het parlement daarmee ook de gepleegde verkiezingsfraude goedkeurde. Bovendien werd een laatste kans gemist om daarover nadere opheldering te verkrijgen. Het ging volgens hem om een principe, opdat de verkiezingsuitslag werkelijk weerspiegelt wat de bevolking heeft willen uitdrukken op 25 juni. Hij sprak van massale, georganiseerde en systematisch opgezette fraude. Zijn voorstel aan het parlement luidde concreet dat de beslissing over de geloofsbrieven zou worden aangehouden. In de tussentijd zou de overheid twee weken de tijd krijgen om het parlement in te lichten over de stand van zaken met betrekking tot het justitieel onderzoek naar fraude-berichten. Pas dan kunnen de Staten op grond van feiten besluiten over de geloofsbrieven en is dat geen formaliteit meer. Hij noemde deze kwestie namelijk erger nog dan de zaak-Queen of Saba.

Voor dit voorstel kreeg hij steun van fractie-genoot mr Henny Eman en Benny Nisbet van de PPA. Deze laatste zei er wel aan te twijfelen of de fraude van die grootte was dat het ook de einduitslag zou beinvloeden. Ook vroeg hij zich af of de bewijzen wel allemaal boven tafel zouden komen, terwijl helemaal niet te zeggen valt dat de MEP alleen bevoordeeld is door deze verkiezingsfraude. Hij kon slechts zijn fiat aan het voorstel geven omdat er de tijdslimiet aan verbonden was van een onderzoek binnen twee weken. Langer zou hij niet willen meewerken om het aantal Statenzetels voor Aruba op zeven te houden in plaats van het toch al te weinig geachte aantal van acht.

TRAPPEN

Uit MEP-kring werd geirriteerd op dit voorstel gereageerd. Pedro Bislip en Guillermo Trinidad wisselden elkaar af in verontwaardiging en protest. Zelfs als er enkele fraudes aan het licht zouden komen, zou de kans gering zijn dat dat de uitslag zou doen veranderen. Het beperkte zich tot een debat tussen voornamelijk Arubaanse Statenleden.

MEP-leider Betico Croes mengde zich er op een bepaald ogenblik ook in. Hij zei teleurgesteld te zijn in mr Croes, die eerst positief uit de hoek was gekomen met een initiatief wetsvoorstel met de verplichting van identificatie bij verkiezingen. Nu moet hij toch van de trappen van het Statengebouw zijn uitgegleden. Hij deed diens voorstel af met "belachelijk". Betico Croes benadrukte protest te maken tegen het feit dat dit voorstel überhaupt door de Staten in behandeling wordt genomen, omdat het het niveau van het parlement zou verlagen. Bovendien verklaarde hij plechtig mee te werken aan nieuwe verkiezingen als het een ernstige zaak zou blijken.

Mr Eman zei dat zijn partij alleen al honderd gevallen van fraude had aangemeld bij de politie. Omdat gemiddeld slechts tien procent van de overtredingen en misdaden wordt aangegeven, nam hij aan dat het dus wel heel erg moet zijn. Hij haalde het geval aan van buitenlanders en vakantie-gangers die in staat werden gesteld te gaan stemmen.

ONBILLIJK

MEP-leider Croes kwam naderhand terug met een beter gestructureerde toespraak. Hij zei dat de kritici hun mond hadden moeten opendoen toen het verslag van het Hoofdstembureau op 22 juli in de Staten was genoemd. Toen was het echter voor kennisneming aangenomen. Daarmee was de kous al af. Hij achtte het zeer onbillijk om de geldigheid van die verkiezingen nu af te wentelen op de rug van slechts één MEP-Statenlid. Het was geloofwaardiger geweest als de AVP en PPA niet eerst hun eigen Statenzetels hadden ingenomen om vervolgens één van de MEP te betwisten. Hij zei dat nooit te onderzoeken valt hoe groot de fraude is of er zich verschuivingen zouden hebben voorgedaan en wie daarvan geprofiteerd zou hebben. Hij deed een beroep op de indieners van het voorstel om het in te trekken.

Er volgde een lange schorsing geinitieerd op verzoek van MAN-lid drs Frank Elstak. Staten-voorzitter Markes riep op een gegeven moment de leiders van de fracties bijeen in wat genoemd wordt een "senioren-convent". Daarin konden de standpunten niet dichter bij elkaar gebracht worden. De niet-Arubaanse Statenleden beklaagden zich erover dat het hen aan concrete informatie ontbrak. Toen dat convent geen uitkomst bracht, werd het weer in de openbare vergadering gebracht om er over besloten te worden.

De MAN-fractie (met in de gelederen de demissionaire minister Don Martina van Justitie — RED) besloot het voorstel niet alszodanig over te nemen, omdat naar verkregen informatie slechts tien bewezen fraude-gevallen aan het licht waren gekomen vooralsnog.

RECHTER

Agustin Diaz van de DP vond dat de legaliteit van de verkiezingsuitslag ter discussie stond. Hij wilde dat het parlement daar meer inlichtingen over kreeg. Gilbert de Paula van de PNP vond dat de aanpak maakte dat mevrouw Arends daardoor in een kwaad daglicht kwam te staan. Bovendien werd tegenstrijdige informatie verkregen over de zaak zelf. Dat maakte het moeilijk om over deze zaak rechter te spelen. Hij was het eens met Betico Croes dat de vraag over de geldigheid van de verkiezingen al op 22 juli had moeten worden gesteld. Hij had het wel nog over de mogelijkheid om dezelfde dag nog nadere informatie te krijgen van het OM, opdat later die dag toch nog een besluit kon vallen.

De heer Markes keek de zaal rond. Toen niemand meer het woord vroeg, besloot hij het voorstel van Mito Croes in stemming te brengen. Toen de procedure daarvoor al in gang gezet was, viel het de heer De Paula in dat zijn tussen-voorstel niet behandeld werd. De heer Markes — die het kennelijk ook over het hoofd gezien had — kon niet meer terug en moest de stemming afmaken. Wonderlijk genoeg liet de heer Diaz toen namens de DP weten voor het voorstel-De Paula te zijn. De heer Markes liet weten dat in het senioren-convent dat voorstel al gelanceerd was en toen geen meerderheid kreeg. Ingewijden melden dat de DP zich toen zelfs bij monde van dezelfde Diaz tegen uitsprak. De MAN liet in het openbaar via Jules Eisden weten ook voor voorstel-De Paula te zijn. Toch kwam het niet meer in stemming vanwege de te laat gedane opmerkingen.

GETRAINEER

Het voorstel Mito Croes haalde het niet. Het kreeg de steun van AVP, PPA, DP en PNP; tegen stemden MEP en MAN. Daarmee werd het met tien stemmen tegen en acht voor verworpen.

Toen had het geen zin meer om over het voorstel-De Paula te stemmen volgens de heer Markes. Hij weerde getraineer van Statenleden af en besloot dat nog slechts de geloofsbrieven van mevrouw Arends aan de orde waren, omdat het parlement zich al tegen het idee had uitgesproken om meer informatie in te winnen.

De PNP liet weten niets tegen mevrouw Arends zelf te hebben, er zelfs vanuit te gaan dat zij een belangrijke bijdrage aan de Staten zou kunnen leveren, maar niet de kans te willen missen de fraude uitgezocht te zien. Bij stemming besloten de drie DP-ers en Nisbet van de PPA de zaal te verlaten om geen stem te hoeven laten horen. Mevrouw Arends werd daarna toegelaten. Haar geloofsbrieven werden met twaalf stemmen voor (MEP, MAN en PNP) en twee tegen (AVP) aanvaard.

KOFFIEKAMER

Het verlaten van de zaal door de heer Nisbet werd niet erg logisch geacht, nadat hij zelf eerder had laten weten tegen mevrouw Arends persoonlijk niets te hebben. Dat de DP-fractie zich ook bij stemming in de koffiekamer ophield, deed eveneens vreemd aan. Als voorzitter van de commissie die de geloofsbrieven had behandeld, had DP-er Bikker enkele uren eerder nog het parlement aangeraden die te aanvaarden omdat ze in orde bevonden waren. Aan het slot van de vergadering gaf hij die geloofsbrieven zelf niet zijn fiat.

Het is de eerste maal in de parlementaire geschiedenis van de Antillen — aldus meldden gisteravond ingewijden in deze materie — dat goed bevonden geloofsbrieven toch niet unaniem werden aanvaard. Bovendien plegen de Arubaanse Statenleden elkanders geloofsbrieven unaniem te aanvaarden. Aan die traditie is gisteren een eind aan gekomen met de AVP die tegenstemde en de PPA die zich van stemming onthield.

Navraag bij MEP-leden leverde als resultaat op dat die fractie uit principe ook niet akkoord zou zijn gegaan met het tussenvoorstel van de PNP. Maar de MEP zou zich toch bij een meerderheidsbesluit hebben neergelegd om te bewerkstelligen dat het gisteren nog rond zou zijn gekomen. Met de oplossing die uiteindelijk uit de bus rolde, was de MEP echter het meest gelukkig.

MARTELAARSROL

Het is tenslotte nog maar de vraag of de AVP ongelukkig moet zijn met deze uitslag, waarbij het voorstel van Mito Croes werd verworpen. Was namelijk een onderzoek in[...] en inderdaad aan het licht [...] men, dat het slechts tien [...] len van fraude was waar[...] groene Arubaanse parti[...] ophef had gemaakt, dan h[...] de geloofwaardigheid v[...] partij schade gedaan. Z[...] er nieuwe verkiezingen [...] een of andere manier gefo[...] zouden worden — waar de [...] overigens naar eigen [...] niet op aanstuurde — da[...] dat best de MEP eens ten [...] kunnen komen omdat die [...] martelaarsrol zou zijn ged[...]

Mevrouw Maybeline Ar[...] Croes legt spoedig haar [...] als Statenlid bij de gouve[...] drs Ben Leito.

Afwezig waren gister[...] Statenleden George H[...] (PNP, op Cuba), Rudy [...] (UPB, met bericht van v[...] dering) en Claude Wathey [...] Bovenwinden, op Sint M[...] ten).